

2009. február 01-től változik az Áfa-törvény!

1. Számlázás

A termék értékesítője, a szolgáltatás nyújtója (azaz az általános forgalmi adó alanya) *minden esetben* köteles lesz számlát kibocsátani, ha a végösszeg *eléri, vagy meghaladja a 900 ezer forintot és*

- *előleg fizetése történt, vagy*
- *a vevő az értéket a teljesítésig készpénzzel, illetve készpénzhelyettesítő eszközzel (például bankkártya) téríti meg!*

Hangsúlyozottan minden esetben, tehát akkor is, ha a vevő nem adóalany, vagy adóalany, de nem kért számlát.

Az Áfa-törvény a számlakibocsátás időpontjának határidejére vonatkozóan új fogalmat vezet be, ez az „ésszerű idő”. Ez azt jelenti, hogy ha az ellenértéket készpénzzel vagy készpénzt helyettesítő eszközzel fizeti meg a vevő, akkor a számla kibocsátásának haladéktalanul meg kell történnie (ekkor ugyanis egy időben adják át a terméket, nyújtják a szolgáltatást, illetve veszik át az ellenértéket), egyéb esetben - például banki utalás – az eddig is ismert szabályozás szerint kell eljárni, azaz a teljesítéstől számított 15. napig ki kell állítani a számlát. Gyűjtőszámla esetében az „ésszerű idő” kapcsán kikötött 15 napos határidőt az adóalanyra vonatkozó adómegállapítási időszak utolsó napjától kell számolni. (Például egy negyedéves bevalló esetében az adott negyedévet követő hó 15. napjáig kell kiállítani a gyűjtőszámlát.

2. Áfa-fizetési kötelezettség keletkezése

A korábbi években is már jól ismert „számlagyarak”, a fiktív számlázás visszaszorítása érdekében szigorúbb előírásokat tartalmaz a törvény az adófizetési kötelezettség keletkezésének szabályaira vonatkozóan is. Ha számla kibocsátása történt, akkor adókötelezettség is keletkezik, akkor is, ha valójában nem történt a számlát megalapozó teljesítés. A számla kibocsátója csak akkor mentesül az adófizetési kötelezettség alól, ha a számlát szabályosan érvényteleníti (számlával egy tekintet alá eső okiratot bocsát ki), illetve, ha a számlát a nevében más fél bocsátotta ki a nem valós gazdasági eseményről a számlát, akkor a vevőt írásban értesítenie kell az érvénytelenítés tényéről, továbbá, hogy ő nem teljesítette a számlában szereplő értékesítést, szolgáltatást. Ha a számlakibocsátóként feltüntetett adóalany ezt elmulasztja, akkor a nem valós ügylet utáni adó őt terheli. Ha viszont értesíti a számla befogadóját, akkor az nem vonhatja le az előzetesen felszámított adót (illetve, ha már elvonta, akkor az érvénytelenített számla, vagy kapott értesítés alapján korrigálnia kell, illetve önellenőrzést kell végeznie, ellenkező esetben a levont adó pótlólag fizetendő adóként tőle követelhető.

3. Utazásszervezés

Az Áfa-törvény pontosította az utazásszervezési szolgáltatás *fogalmát*, ezzel párhuzamosan azt is egyértelművé tette, hogy az árrésadózás csak kifejezetten turisztikai szolgáltatás) nyújtása esetében alkalmazható. Az utazásszervezés fogalma alá kizárólag azok a turisztikai szolgáltatások tartoznak, amelyek esetében az utazás szervezése a domináns elem.

Nem minősül utazásszervezési tevékenységnek önmagában a repülő-, vonat- és más közlekedési menetjegy értékesítése, továbbá a rendezvényszervezés sem, ha a szervezés utaztatásra is kiterjed ugyan, de nem az utazás a domináns. Például, ha egy pécsi konferenciára Budapestről különbusszal szállítják a résztvevőket, akkor az utaztatás nem domináns tevékenység. A konferencia-, illetve rendezvényszervezés ugyanis az utazási szolgáltatásoktól lényegesen különböző szolgáltatásokat tartalmaz – mint például a terembérlés, hangosítás, előadók meghívása, tolmácsolás, büfé), azaz a rendezvényszervezés lényegi tartalma még akkor sem az utazásszervezés, ha többnapos konferencia okán szállásról és egyéb ellátásokról is gondoskodik a szolgáltató.

2009. február 01-től változott továbbá az **utas fogalma**, valamint az utazásszervező választhatja az **önálló pozíciószámra összesített árréstömeg-számítás** szerinti adózást is, az egyébként továbbra is választható, törvényben nevesített egyedi nyilvántartáson alapuló módszernek nevezett, utanként történő árrésszámítás helyett.

Az adózók közötti 250 ezer forintot meghaladó kifizetés korlátozásáról

2009. február 01-től a bankszámla nyitására kötelezett adóalanyok egymás közti ügyleteiben az ügyletenkénti 250 ezer forintot meghaladó készpénzfizetést 20% (a túllépésre vetítve) mulasztási bírság terheli az adózás rendjéről szóló törvény (Art.) előírása alapján.. A bírságot az köteles fizetni, aki a kifizetést teljesítette, azaz a vevő.

Bankszámla nyitására a cégbejegyzésre kötelezett vállalkozások (Kft, Bt, Kkt) és az áfa fizetésére kötelezett magánszemélyek és egyéni vállalkozók, ügyvédi irodák, és a vállalkozási tevékenységet is folytató társadalmi szervezetek (alapítvány, egyesület) kötelezettek. Például az áfában alanyi mentességet választó egyéni vállalkozók (esetükben az adószám 9. számjelle – a kötőjelek közti szám, azaz az áfa-kód - 1-es) nem kötelesek bankszámlát nyitni. Az áfás vállalkozások adószámában a kötőjelek közti szám 2-es, illetve az evások esetében 3-as, ők is kötelesek számlát nyitni. Azaz, ha üzleti partnerünk Kft, Bt, Kkt vagy egyéni vállalkozó, önálló tevékenységet folytató áfás magánszemély vagy evás vállalkozó (adószám 9. számjelle 2-es vagy 3-as), akkor csak az áfát is tartalmazó, bruttó 250 ezer Ft-ig fogadhatunk el tőle készpénzes fizetést. Ugyanez a helyzet, ha mi magunk vagyunk bankszámla nyitására kötelezettek és mi fizetünk partnerünknek, aki ugyancsak köteles bankszámlát nyitni. A kompenzációs felárra jogosult östermelőktől azonban készpénzzel vásárolhatunk fel az említett limitet meghaladóan is, mivel ők nem kötelesek bankszámlát nyitni, rájuk az áfa speciális szabálya (az ún. különleges jogállás) érvényes.

Fontos, hogy ez a „250 ezer forintos szabály” csak a vállalkozási tevékenységhez vásárolt termékre, igénybe vett szolgáltatásra vonatkozik. Ha a bankszámla nyitására kötelezett egyéni vállalkozó saját maga vagy családja számára vásárol ugyancsak bankszámla nyitására kötelezett kereskedőtől - például – bútort, akkor ez a korlátozás nem érvényesül, nyugodtan kifizethet készpénzzel akár félmilliót is.

A *készpénzes fizetést* e tekintetben a megszokottnál szűkebben értelmezi az adótörvény. Míg általános esetben a bankkártyával történő fizetést vagy azt az esetet is, ha a vevő közvetlenül az eladó bankszámlájára készpénzt fizet be idesoroljuk, a tárgyalt szabály kapcsán azonban csak a bankjegy és érme közvetlen fizikai átadása (azaz kp. kézből kézbe) minősül készpénzes kifizetésnek.

Az *ügylet* fogalmát sajnos nem határozza meg az Art. ezért a Ptk. előírásaiból kell kiindulni minden egyes – a fenti szabályozás alá eső - gazdasági esemény megítélésékor. A Ptk. fogalmai szerint az *ügylet* jellemzően egy-egy olyan szerződést jelent, amely alapján a felek közt termék értékesítésére, szolgáltatás nyújtására kerül sor, ellenszolgáltatás (ellenérték) ellenében. Konkrét szerződés esetében a szerződésben szereplő összeget kell vizsgálni.

A gazdasági életben azonban nem kötünk mindig írásbeli szerződést, a kereskedelemben is ismert az ún. ráutaló magatartás fogalma. Az élelmiszerboltban sem kötünk mindig újra és újra szerződést egy-egy kifliért, tejért. Azzal, hogy a boltba bementünk, megnéztük az árcédulát és betettük a kosarunkba az árut, elméletileg kötöttünk egy szerződést. Ebből levezetve az *ügylet* fogalmát, egy adott napi vásárlásunk az élelmiszerboltban egy *ügylet*, míg ha átmegyünk a gyógyszertárba is, az már egy újabb *ügylet*. Ha - maradva a közértes példánál- adott napi vásárlásunkat két kosárba pakoljuk és külön-külön fizetjük ki, az akkor is egy *ügylet*nek számít. Tehát, ha vevünk felad egy rendelést nekünk három raklap narancs szállítására, és mi erről három számlát állítunk ki, akkor is egy *ügyletről* van szó, az egy megrendeléshez (egy *ügylet*hez) tartozó szállítások összeadódnak. Az említett három számlánk ellenértékét összegezve, csak 250 ezer forintot fizethet vevünk közvetlenül készpénzzel. Ha – még mindig a narancsoknál tartva – vevünk három megrendelést küld, különböző időpontokban egy-egy raklap narancsról, ez három *ügylet*, azaz háromszor 250 ezer forintot kaphatunk készpénzben.

Keretszerződés esetében, amikor például a kiskereskedő szerződést köt x db herkentyű vásárlására a nagykereskedővel, de az árut több részletben, előre nem tervezhető időpontokban, a saját raktári készletének mennyisége függvényében szállítja el, akkor minden egyes szállítás önálló *ügylet* a szerződésen belül.

Más a helyzet a *folyamatos teljesítésű ügyletek* esetében. Azok az *ügyletek* tartoznak ide, ahol a szolgáltatásnyújtó, a termék értékesítő állandó rendelkezésre állása és teljesítése a jellemző. Tipikusan ilyenek a közüzemi szolgáltatások vagy a vagyonszervi szolgáltatások, az eszköz vagy ingatlan bérbeadása.

Például, ha karbantartási szerződést kötünk teherautóink rendszeres karbantartására, miszerint minden héten (vagy egyéb, meghatározott időpontokban, rendszeresen) ellenőrzi a megbízott műhely a kocsikat, az elszámolás pedig meghatározott időpontokban történik, akkor az *ügylet* folyamatos teljesítésű, és ezzel az a következmény jár, hogy az egyes kifizetéseket minimum egyhavi teljesítési időtartamra össze kell számolni, és ezekre együttesen vonatkozik a 250 ezer forintos határ. Ha az említett szerződés arról szól, hogy a szóban forgó műhely a megrendelő rendelkezésére áll, és a megrendelő a szerződésben előre nem tervezett, nem meghatározott időpontokban, szükség szerint veszi igénybe a karbantartási, javítási szolgáltatást, akkor ez *keretszerződés*, és minden eset önálló *ügylet*.

A Hírlevél következő számaiban a címzettek által javasolt témákról lesz szó.